

ALLES VERANDERT. Een bundel verhalen en gedichten voor 11-14 jarigen; samengesteld en toegelicht door *An Kessler - V.d. Klauw*. Gottmer, Haarlem, 1988, 261 blz., f 32,50.

Eigenlijk is het met dit nieuwe boek van An Kessler zoals met alle andere door haar samengestelde bundels (*Ontdek het zelf, Sta eens even stil, De feesten van het jaar*): je grijpt er steeds naar terug, en zelfs na jaren blijkt dat ze weinig of niets aan (gebruiks)waarde hebben ingeboet, ondanks het feit dat in onze moderne samenlevingsstructuur veel aan verandering onderhevig is.

An Kessler maakte de klassieke uitspraak van de Griekse wijsgeer Herakleitos, "panta rhei", tot de titel van haar nieuwste bundel: "Alles verandert". Aan de basis van het boek ligt een groot aantal gesprekken met jongeren van elf tot veertien jaar. In haar woord vooraf zegt ze daarover: "De vraag 'waar kom ik vandaan en waar ga ik naartoe?' is een vraag waar deze jongeren voortdurend, direct of indirect, mee bezig zijn - het ontdekken van hun eigen identiteit, het zoeken naar het hoe en waarom van de dingen". Ze hoopt dat deze jongeren door het lezen van de verhalen in de bundel zelf ontdekken, dat de moderne consumptie- en prestatie maatschappij niet de enige wereld is, en dat de weg naar een gelukkige toekomst méér te maken heeft met de binnenkant.

De geselecteerde verhalen zijn verdeeld over zes hoofdstukken. Elk hoofdstuk wordt kort ingeleid, waarna verhaalfragmenten, gedichten, liedteksten enz. volgen, welke zijn gegroepeerd rond thema's als: de nieuwe school (overgang basis- naar voortgezet onderwijs), gezins- en familielevens, meningsverschillen met ouders, puberteit en volwassen worden, vriendschap en verliefdheid, onzekerheid en zelfvertrouwen, de maatschappij en toekomstdromen. Achterin de bundel is een bronvermelding opgenomen en een literatuurlijst van boeken die verband houden met de thema's die in de verschillende hoofdstukken aan de orde komen.

Zoals gezegd: een bundel als deze bewijst zijn "waarde" pas echt wanneer je merkt er regelmatig naar terug te kunnen grijpen. Wie na het lezen van het eerste "hoofdstuk" (de wereld van de brugsmurf) nog zou twifelen aan de ervaringsbasis en realiteitswaarde van de gekozen verhalen (maar wie dagelijks met brugpiepers door het leven gaat zal dat ongetwijfeld niet doen), kan het advies gegeven worden vooral verder te lezen en te snuffelen. *Alles verandert* is het dat zeker waard.